

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

27/04 - 01/05 2011

89

χρόνια Ταφικό Έθιμο
στα Σούρμενα

παμποντιακόν πανούρ

Τη Θωμά 'ς σα Σούρμενα

www.workshop.gr

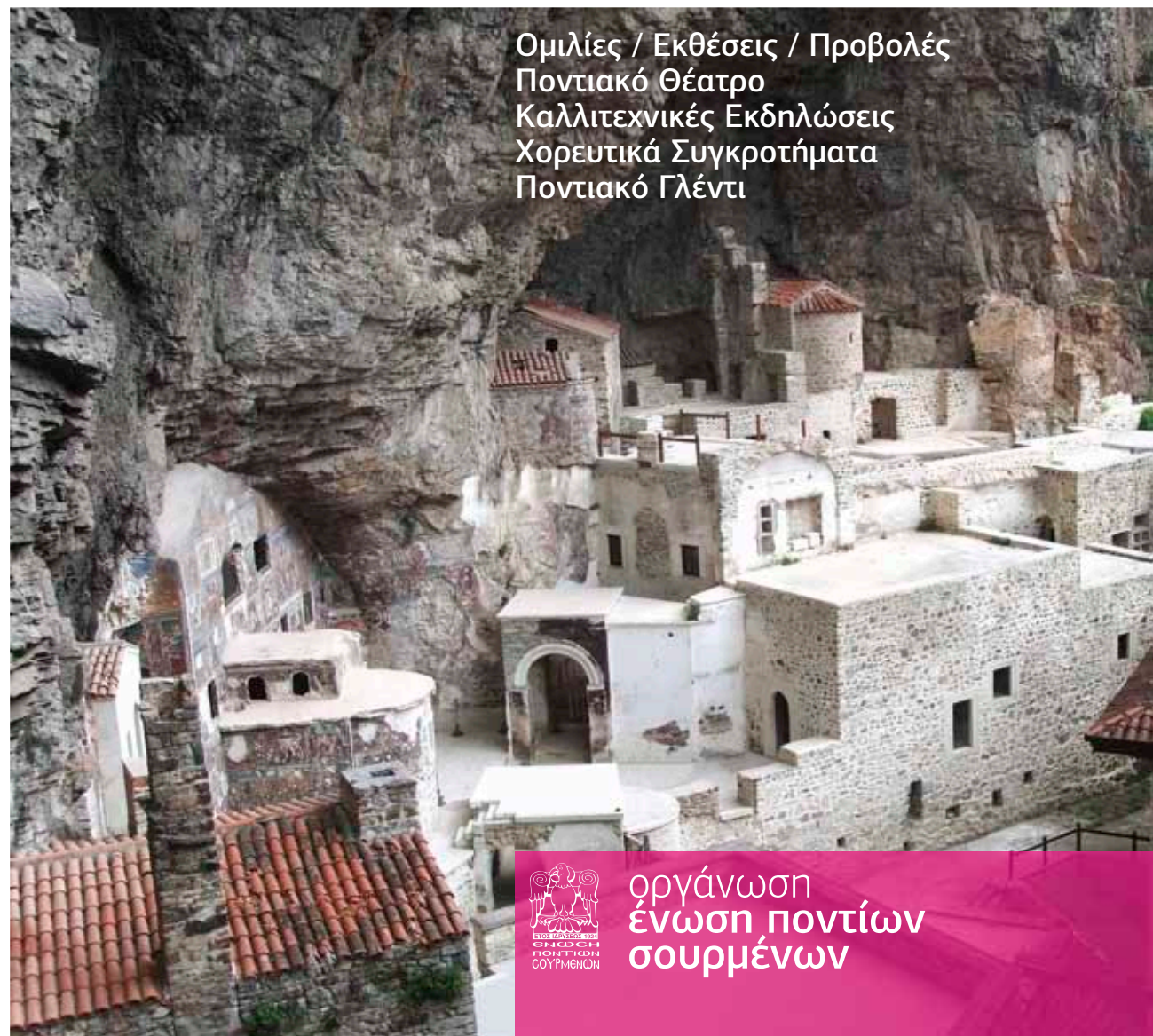
Ομιλίες / Εκθέσεις / Προβολές
Ποντιακό Θέατρο
Καλλιτεχνικές Εκδηλώσεις
Χορευτικά Συγκροτήματα
Ποντιακό Γλέντι

Ένωση Ποντίων Σουρμένων
Λεωφ. Ιασωνίδα & Χρυσάνθου Τραπεζούντος
Πλατεία Σουρμένων, Τ.Κ. 167 77
Σούρμενα - Ελληνικό

Τηλ: 210 96 44 767
Fax: 210 96 18 867

e-mail : info@sourmena.gr
www.sourmena.gr

οργάνωση
ένωση ποντίων
σουρμένων

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ Ένωσης Ποντίων Σουρμένων

**Συμπατριώτισσες και συμπατριώτες,
φίλες και φίλοι,**

Όσο η προγονική μνήμη είναι παρούσα και όσο οι άνθρωποι θα είναι δεμένοι με τις ρίζες τους και τις πολιτιστικές τους αξίες και αρχές, τόσο δυσκολότερα οι παραπλανητικές σειρήνες του σύγχρονου τρόπου ζωής θα διαλύσουν τη συνοχή της πολιτιστικής μας παράδοσης και ιστορίας.

Η Ένωση Ποντίων Σουρμένων ως γνήσιος εκφραστής και συνεχιστής της Ποντιακής αυτής παράδοσης και ιστορίας διοργανώνει κάθε χρόνο την εβδομάδα της Διακαινησίμου, με άξονα το Ταφικό Έθιμο, ένα πενθήμερο εκδηλώσεων, ορόσημο των απανταχού Ποντίων που έρχονται για να τιμήσουν αλλά και να βιώσουν τις ιδιαίτερες αυτές στιγμές του πολιτισμού μας.

Συμπατριώτισσες & συμπατριώτες, φίλες και φίλοι, ο Σύλλογός μας ο οποίος την Κυριακή του Θωμά γιορτάζει τα 87 χρόνια από την ίδρυσή του, έχοντας επίγνωση της ιστορικής πορείας του Ποντιακού Ελληνισμού και αίσθημα ευθύνης για την βαριά κληρονομιά που φέρει σας προσκαλεί και φέτος και σας καλωσορίζει στο **“ΠΑΜΠΟΝΤΙΑΚΟΝ ΠΑΝΟΎΡ 2011 τη Θωμά ‘ς σα Σούρμενα”**

**Με τιμή
για το Διοικητικό Συμβούλιο
ο πρόεδρος
Γιώργος Στυλ. Σαραφίδης**

Φωτογραφία εξωφύλλου:
Μονή Παναγίας Σουμελά, Πόντος
Άποψη προαύλιου χώρου

το έθιμο...

Οι Πόντιοι της περιοχής των Σουρμένων Αττικής, οι συγγενείς και οι φίλοι τους, την Κυριακή του Θωμά, διατηρούν και αναβιώνουν, εδώ και 89 χρόνια, το Ταφικό Έθιμο που έφεραν μαζί τους από τον Ιστορικό Πόντο.

Εκεί το έθιμο γιορταζόταν τη δεύτερη μέρα του Πάσχα, γεγονός που φανερώνει την πίστη του ποντιακού λαού στην Χριστιανική αντίληψη για την ανάσταση των νεκρών και το σεβασμό και τιμή προς εκείνους, αφού τους αφιέρωναν τη δεύτερη μέρα της μεγάλης αυτής γιορτής της Χριστιανοσύνης.

Πλήθος Ποντίων απ' όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό, συγκεντρώνεται στα Σούρμενα για να τιμήσει και να ζήσει από κοντά το Ποντιακό αυτό έθιμο. Αφού παρακολουθήσουν το πρωί της Κυριακής του Θωμά την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Σουρμένων, ιερείς και ποιμνιο κατευθύνονται στο Κοιμητήριο της περιοχής.

Εκεί ο καθένας πηγαίνει στον οικογενειακό τάφο. Οι νοικοκυρές στρώνουν τραπέζομάντηλα στα οποία ακουμπούν

τσουρέκια, κόκκινα αυγά, μεζέδες, ούζο και όλοι μαζί περιμένουν τον ιερέα να τελέσει τρισάγιο.

Αρχικά οι ιερείς τελούν τρισάγιο στη εκκλησία του Κοιμητηρίου των Σουρμένων υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των απανταχού κεκοιμημένων Ποντίων. Στην συνέχεια τελείται τρισάγιο σε κάθε τάφο.

Οι συγγενείς συζητούν για τα κεκοιμημένα προσφιλή πρόσωπα, θυμούνται τα προτερήματά τους, τις καλοσύνες τους και ό,τι προκαλεί την αίσθηση της ζωντανής παρουσίας των νεκρών ανάμεσά τους. Γιατί η μέρα αυτή αφιερώνεται στην ανάσταση των νεκρών. Είναι μέρα χαράς και όχι πονεμένης ανάμνησης.

Στο τέλος προσφέρουν στον ιερέα και τους παρευρισκόμενους κόκκινα αυγά και τσουρέκια. Και όλοι μαζί ψάλλουν το **ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ**.

...εικόνες από τη Κυριακή του Θωμά στα Νέα Σούρμενα Αττικής. (1922 -1935)

Ιστορικό & Λαογραφικό Ποντιακό Μουσείο Σουρμένων

Στην Κεντρική Πλατεία των Σουρμένων του Δήμου Ελληνικού - Αργυρούπολης, στον χώρο της φυσικής έδρας της Ένωσης Ποντίων Σουρμένων, βρίσκεται και λειτουργεί το Ιστορικό και Λαογραφικό Ποντιακό Μουσείο Σουρμένων.

Πρόκειται για ένα κτίριο σε νεοκλασικό στυλ, που ανεγέρθη το 1998 στην θέση παλαιότερου κτίσματος που είχε γίνει στις αρχές της δεκαετίας του '50 με προσωπική εργασία των μελών του συλλόγου για να καλύψει τις πολιτιστικές και κοινωνικές ανάγκες της τότε εποχής.

Το δώμα του κτιρίου έχει διαμορφωθεί σε ποντιακό σπίτι με αντικείμενα που έφεραν μαζί τους από τον ιστορικό Πόντο οι πρώτοι κάτοικοι - ιδρυτές του συνοικισμού των Νέων Σουρμένων Αττικής, όταν ως πρόσφυγες ήρθαν και εγκαταστάθηκαν σε αυτήν την περιοχή.

Η κοτσίδα του Πρεσβύτερου Ηλία Παπαλιάδη, σφαιρασθέντος το 1919 στην περιφέρεια Χαλδίας, χωριό Κελάντων του Πόντου.

Στο ισόγειο φιλοξενείται πλούσια συλλογή αντικειμένων, φωτογραφικό υλικό και έγγραφα, μέσα από τα οποία παρουσιάζεται η πολιτιστική και κοινωνική δραστηριότητα του συλλόγου από την ίδρυση του (1924) μέχρι σήμερα.

Στο υπόγειο σε ειδικό χώρο φυλάσσονται οι παραδοσιακές στολές των χορευτικών τμημά-

των μερικές εκ των οποίων χρονολογούνται στα μέσα της δεκαετίας του 1960.

Σε άλλο χώρο του υπογείου λειτουργεί η βιβλιοθήκη της Ένωσης όπου εκτός από τη συλλογή των βιβλίων υπάρχει το ιστορικό αρχείο του συλλόγου καθώς και αρχείο με όλες σχεδόν τις εκδόσεις ποντιακών περιοδικών και εφημερίδων των τελευταίων πενήντα χρόνων.

Σπουδαστήριο Σουρμένων Αίθουσα Ποντιακού Λόγου και Τέχνης

ΤΜΗΜΑΤΑ:

- α. Ποντιακοί Χοροί
- β. Ποντιακό Θέατρο - Υποκριτική Τέχνη
- γ. Βυζαντινή-Ποντιακή Χορωδία - Ορθοφωνία
- δ. Εκμάθηση Ποντιακών Μουσικών Οργάνων
- ε. Εκμάθηση Ποντιακής Γλώσσας και Ιστορίας

Πολιτιστικό Κέντρο της Ένωσης Ποντίων Σουρμένων

Το πολιτιστικό κέντρο της Ένωσης Ποντίων Σουρμένων τα τελευταία χρόνια φιλοξενεί τις δραστηριότητες της Ένωσης και άλλων Ποντιακών φορέων και συλλόγων. Παράλληλα στο χώρο, πραγματοποιούνται εκδηλώσεις του Δήμου Ελληνικού - Αργυρούπολης και των σχολείων του καθώς και άλλων πολιτιστικών και αθλητικών σωματείων της περιοχής.

τετάρτη
27/04

χώρος εκδήλωσης

Αίθουσα Πολιτιστικού
Κέντρου Δήμου
Ελληνικού -
Αργυρούπολης

έναρξη

18:30

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2010 ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΡΣ από το Εργαστήρι Φωτογραφίας
του Δήμου Ελληνικού - Αργυρούπολης

Φωτογραφίες: **Χρήστος Ρανταβέλλας**
Επιμέλεια έκθεσης: **Βασιλική Χόντου**

Το Εργαστήρι Φωτογραφίας του Δήμου Ελληνικού - Αργυρούπολης, θα παρουσιάσει ένα φωτογραφικό οδοιπορικό από την περιοχή του Πόντου και του Καρς, που συμπεριλαμβάνει σκηνές από την ιστορική ημέρα της

επαναλειτουργείας της Μονής Παναγίας Σουμελά τον Δεκαπενταύγουστο του 2010, «σημάδια» από τις παλιές ελληνικές κοινότητες του Πόντου και του Καρς, αλλά και σύγχρονες όψεις και πρόσωπα των περιοχών αυτών.

χώρος εκδήλωσης

Σπουδαστήριο Σουρμένων
Αίθουσα Ποντιακού
Λόγου και Τέχνης

έναρξη

20:30

ΠΡΟΒΟΛΗ

ΤΑ ΧΝΑΡΙΑ ΤΩΝ ΑΡΓΟΝΑΥΤΩΝ

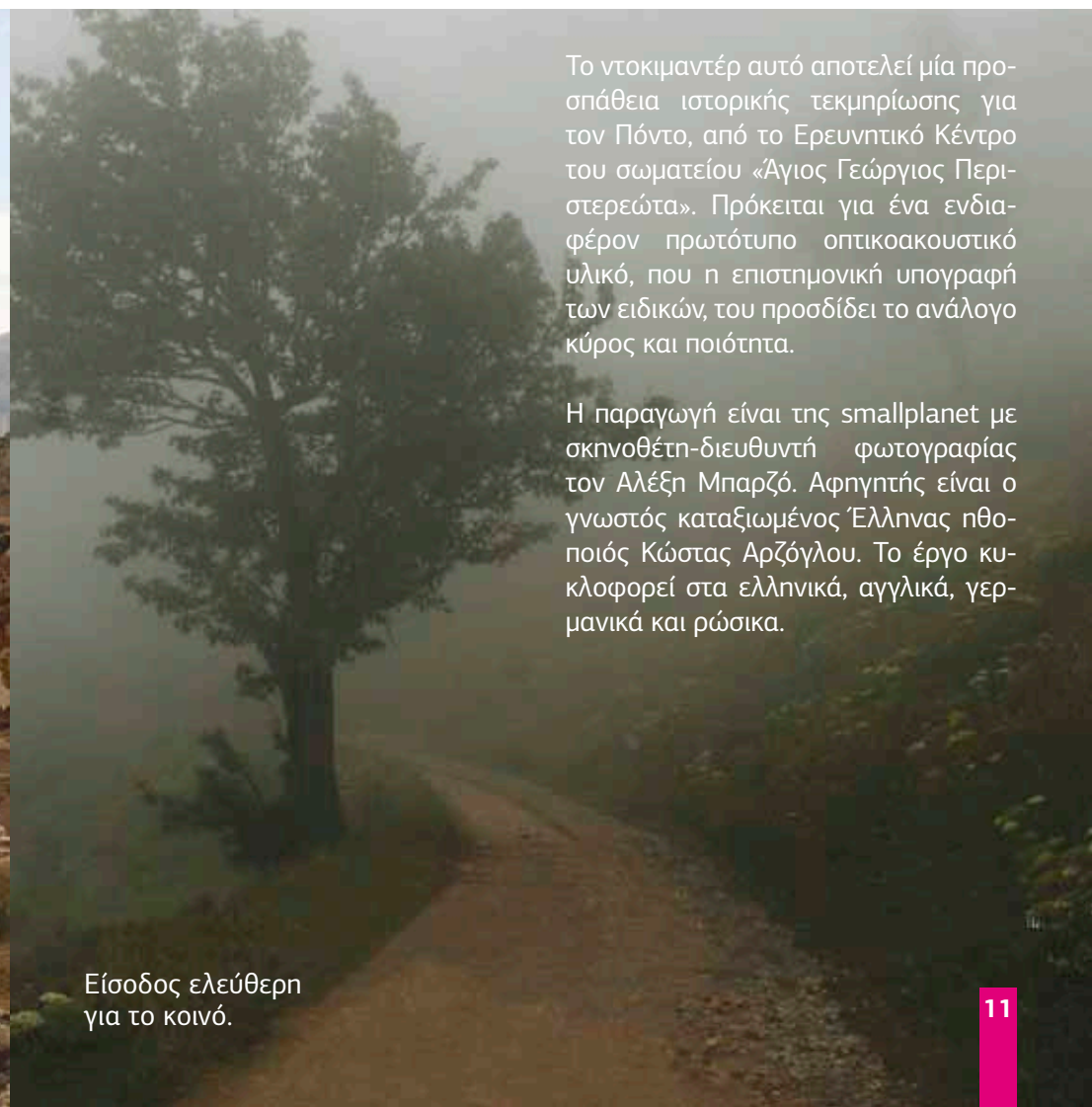
Παρουσίαση - Επιμέλεια του Ιστορικού Ντοκιμαντέρ
Θεοδόσης Κυριακίδης Θεολόγος - Ιστορικός

Η κεντρική ιδέα του ντοκιμαντέρ είναι η εξιστόρηση της ιστορίας του Πόντου και του πολιτισμού που αναπτύχθηκε εκεί από τους Έλληνες κυρίως μέσα από την εξιστόρηση της πόλης και των μνημείων της Τραπεζούντας.

Το έργο χωρίζεται σε τρεις μεγάλες χρονικές περιόδους: βυζαντινά χρόνια, οθωμανικά χρόνια, Νεότουρκοι-σύγχρονη περίοδος. Προηγείται μια πολύ σύντομη αναφορά στην αρχαιότητα και την άφιξη των Ελλήνων στην περιοχή.

Η αφήγηση ακολουθεί την χρονογραφική εξιστόρηση ξεκινώντας από τα βυζαντινά χρόνια, περνώντας στα οθωμανικά και καταλήγοντας στα νεότερα και σύγχρονα.

Το πρωτογενές υλικό από το οποίο δημιουργήθηκε το ντοκιμαντέρ είναι α) συνεντεύξεις των καθηγητών της Ελλάδος και του εξωτερικού, β) κινηματογραφικά πλάνα από τα μνημεία και γ) εικόνες, φωτογραφίες και αρχειακό οπτικοακουστικό υλικό.

πέμπτη
28/04

χώρος εκδήλωσης

Πολιτιστικό Κέντρο
ΕΝΩΣΗΣ ΠΟΝΤΙΩΝ
ΣΟΥΡΜΕΝΩΝ

έναρξη

20:45

ΗΘΟΠΟΙΟΙ & ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Η ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΥΚΑΣΙΩΝ
ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ "Ο ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ" ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟ ΕΡΓΟ

ΓΑΜΠΡΕ, ΦΟΥΣΤΟΥΡΟΝ ΤΡΩΣ;

ΤΟΥ ΛΑΖΟΥ ΤΕΡΖΑ - ΤΕΡΖΑΝΙΔΗ

Σκηνοθεσία: Γιάννης Γεωργιάδης

λίγα λόγια

Όταν μια υπόθεση είναι ιερή, όπως αυτή της διαφύλαξης της μνήμης, της διατήρησης της γλώσσας με αιχμή το θεατρικό μας λόγο, τότε οι συμπεριφορές μας δεν μπορεί παρά να είναι και να παραμένουν ανιδιοτελείς. Έτσι κι αλλιώς, η ανιδιοτέλεια είναι περιεχόμενο και τρόπος ζωής των Ποντίων καλλιτεχνών που ασχολούνται με το ποντιακό θέατρο.

Είναι στοιχείο του ήθους τους. Αυτό το ήθος κληρονομήσαμε από τους πρωτοπόρους μας και θέλουμε να είμαστε συνεχιστές, γι' αυτό και καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε το Ποντιακό Θέατρο να εξακολουθεί να έχει μερτικό στον πολιτισμό και την ιστορία.

Γιάννης Γεωργιάδης

Γιάννης Γεωργιάδης
Γιούλη Γεωργιάδου
Άρτεμις Θεοδωρίδου
Μιχάλης Καστίδης
Αλκμήνη Θεοδωρίδου
Δημοσθένης Χατζιωάννου
Χαράλαμπος Μιχαηλίδης
Αχιλλέας Θεοφανίδης
Γιώργος Λαρχανίδης
Παύλος Αυγίδης

| Τηλέμαχος
| Χρυσάνθη (αδερφή Τηλέμαχου)
| Φωφώ
| Σταμάτης (φίλος Τηλέμαχου)
| Χρυσάνθη (ξαδέρφη Τηλέμαχου)
| Ταχυδρόμος
| Εφοριακός
| Συνταξιούχος
| Αργεντίνος
| Ιάκωβος

Γιάννα Νικολαΐδου
Μαρία Σεριάδου
Γιώργος Λαρχανίδης

| Οδηγός σκηνής
| Ήχος - Φωτισμός
| Σκηνικά

Είσοδος ελεύθερη για το κοινό.

παρασκευή
29/04

χώρος εκδήλωσης Πλατεία
ΣΟΥΡΜΕΝΩΝ
έναρξη 20:15

ΤΑ ΧΟΡΕΥΤΙΚΑ
ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ

ΜΟΥΣΙΚΟΧΟΡΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στα πλαίσια των πενθήμερων εορταστικών εκδηλώσεων η Ένωση Ποντίων Σουρμένων αφιερώνει φέτος μια από τις ημέρες στην παρουσίαση παραδοσιακών χορών και τραγουδιών από όλη την Ελλάδα.

Βασικός μας σκοπός είναι η ανάδειξη και παραστατική παρουσίαση της σχέσης των Ελληνικών παραδοσιακών χορών και τραγουδιών με παλαιότερες και σύγχρονες μορφές ζωής και λαϊκές εκφράσεις που αντικατοπτρίζουν διάφορες κοινωνικές και ηθικές - θρησκευτικές αξίες, ιδέες, αντιλήψεις και συνήθειες του λαού μας.

Ο χορός και το τραγούδι αποτελούν το σημαντικό κρίκο ανάμεσα στην ιστορική και την λαϊκή παράδοση. Βασιζόμενος στην ιστορική παράδοση παίρνει σάρκα και οστά μέσω της λαϊκής έκφρασης.

Λαϊκή έκφραση που ζωντανεύει διαφορετικά από περιοχή σε περιοχή ανάλογα με τα τοπικά ήθη και έθιμα.

Από το ελληνικό στρατόπεδο της Μικράς Ασίας.
Οι στρατιώτες χορεύουν παραδοσιακούς χορούς.
(1919-1922)

Ένωση Ποντίων Σουρμένων
Χοροί Πόντου

Σύλλογος Κρητών Ελληνικού
“Ο Ψηλορείτης”
Χοροί Κρήτης

Λύκειο Ελληνίδων Μεγάρων
Χοροί Μεγάρων

Πολιτιστικός Σύλλογος
Γυναικών Κρουονερίου
Χοροί Ερυθραίας Μικράς Ασίας

Σύνδεσμος Λουτρακιωτών
Περαχωριτών “Ο ΙΒΥΚΟΣ”
Χοροί Ανατολικής Ρωμυλίας

Ομάδα Ελληνικού-Λαϊκού Χορού
Δήμου Καλλιθέας
Χοροί των Μάρηδων του Έβρου

ΕΛ.ΚΕ.ΛΑ.Μ (Ελληνικό Κέντρο
Λαογραφικών Μελετών)
Χοροί Δυτικής Μακεδονίας,
Φλώρινα - Έδεσσα

Συνοδεύουν οι μουσικοί:

Παυλόπουλος Γιάννης	Βιολί & Τραγούδι
Τασούλας Θωδωρής	Κλαρίνο & Φλογέρα
Κλαπάκης Μανούσος	Κρουστά
Παπαπροκοπίου Κώστας	Λαούτο
Γραμματικός Βασίλης	Γκάντα

Το Συγκρότημα του Αντώνη Κεχαγιαδάκη	Κρητική λύρα & Τραγούδι
Σαραφίδης Στέλιος	Ποντιακή λύρα
Κεκρίδης Γρηγόρης	Νταούλι

Το πρόγραμμα παρουσιάζει
ο **ΛΑΖΟΣ ΤΕΡΖΑΣ**

σάββατο 30/04

χώρος εκδήλωσης

Πλατεία
ΣΟΥΡΜΕΝΩΝ

έναρξη

20:30

19:00

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΣΟΥΡΜΕΝΩΝ

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Μέγας Πανηγυρικός Εσπερινός, χοροστατούντος του Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου Γλυφάδας κ. Παύλου και αρτοκλασία υπέρ υγείας των απανταχού της γης Ποντίων.

ΧΟΡΟΙ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ

- Σύλλογος Ποντίων Μεταμόρφωσης
“Ο ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΠΟΝΤΟΣ”
- Ένωση Ποντίων Δροσιάς - Αττικής
- Σύλλογος Ποντίων Αγ. Βαρβάρας
“Ο ΦΑΡΟΣ”
- Ένωση Ποντίων Νίκαιας Κορυδαλλού
- Εύξεινος Λέσχη Κοζάνης

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΓΛΕΝΤΙ

μέχρι πρωίας, με κεμεντζέ, ταούλ',
τουλούμ', γαβάλ... κρασί και χαμψία !

Τραγούδι

Καρασαββίδης Δημήτρης
Κουρτίδης Γιάννης
Παρχαρίδης Αλέξης

Κεμεντζέ

Ατματζίδης Γιώργος
Σανίδης Γιάννης

Τουλούμ - Γαβάλ

Σιαμίδης Γιώργος

Ταούλ'

Κεκρίδης Γρηγόρης
Χατζηδαιτιίδης Νίκος

Το πρόγραμμα παρουσιάζει
ο ΛΑΖΟΣ ΤΕΡΖΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΩΙ

ΤΑΦΙΚΟ ΕΘΙΜΟ

07:00

Ιερός Ναός ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΣΟΥΡΜΕΝΩΝ

Ο Όρθρος και η Θεία Λειτουργία προεξάρχοντας του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γλυφάδας, Ελληνικού, Βούλας, Βουλιαγμένης και Βάρης κ. Παύλου.

10:15

Ενθρόνησις της Ιεράς Εικόνας Παναγίας Σουμελά εις μόνιμον προσκηνητάριον, εντός του Ιερού Ναού, δωρεάς της Ενώσεως Ποντίων Σουρμένων.

Κατά την διάρκεια του Εσπερινού και της Θείας Λειτουργίας θα τεθεί προς προσκύνηση τμήμα Ιερού Λειψάνου του Αγίου Γεωργίου του Καρσλίδη, του εκ Πόντου καταγομένου.

10:30

Λιτανευτική Πομπή προς το Κοιμητήριο Σουρμένων

11:00

Επιμνημόσυνη δέηση υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των κεκοιμημένων προσφιλών προσώπων, "ΤΑΦΙΚΟ ΕΘΙΜΟ".

ΚΥΡΙΑΚΗ ΒΡΑΔΥ

ΧΟΡΟΙ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

Χαιρετισμός προέδρου Ένωσης Ποντίων Σουρμένων κ. Σαραφίδη Γιώργου
Χαιρετισμός Δημάρχου Ελληνικού-Αργυρούπολης κ. Κορτζίδη Χρήστου
Χαιρετισμοί Επισήμων

Χορεύουν τα Συγκροτήματα

- Ποντιακός Πολιτιστικός Σύλλογος Καλλιθέας-Συκεών Θεσσαλονίκης
- Σύλλογος Ελλήνων Ποντίων Κολωνίας "ΟΙ ΑΡΓΩΝΑΥΤΕΣ" Γερμανία
- Ένωση Ποντίων Σουρμένων

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΓΛΕΝΤΙ

με κεμεντζέ, ταούλ', τουλούμ', γαβάλ...

Τραγούδι

Καρασαββίδης Δημήτρης
Κουρτίδης Γιάννης
Παρχαρίδης Αλέξης

Κεμεντζέ

Ατματζίδης Γιώργος
Σανίδης Γιάννης

Τουλούμ - Γαβάλ

Σιαμίδης Γιώργος

Ταούλ'

Κεκρίδης Γρηγόρης
Χατζηδαιτιδής Νίκος

Το πρόγραμμα παρουσιάζει
ο ΛΑΖΟΣ ΤΕΡΖΑΣ

Χαιρετισμοί

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ - ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ

Το Παμποντιακόν Πανοῦρ στα Σούρμενα συνεχίζει τη διαδρομή του. Παρά και κόντρα στις γενικότερες δυσκολίες. Διατηρώντας την ποιότητα και τη γνησιότητα του. Παραμένοντας από τις κορυφαίες εκδηλώσεις του Ποντιακού Ελληνισμού.

Ο Δήμος μας, όπως οφείλει, αγκαλιάζει τις εκδηλώσεις του και τις στηρίζει όσο μπορεί περισσότερο. Γιατί η πόλη μας ξεκίνησε να δημιουργείται από Πόντιους πρόσφυγες στα μέσα της δεκαετίας του '20 του προηγούμενου αιώνα. Γιατί την περίοδο αυτή, περισσότερο από κάθε άλλη ίσως, έχει αξία να στηρίζουμε τον λαϊκό μας πολιτισμό, από όποιο σημείο της πατρίδας μας και αν προέρχεται. Και με αφορμή τις παραδόσεις μας να συναντιόμαστε, να τιμούμε τους προγόνους μας και να γιορτάζουμε, να γλεντάμε.

Ευχαριστίες στην Ένωση Ποντίων Σουρμένων για τη σπουδαία δουλειά της.

Ο Δήμαρχος Ελληνικού – Αργυρούπολης
Χρήστος Κορτζίδης

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΝΟΤΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΝΗΣΩΝ

Από παιδί θυμάμαι τις μέρες του πανηγυριού στα Σούρμενα.

Γονείς, συγγενείς και φίλοι περίμεναν τις μέρες αυτές για να δουν από κοντά το ταφικό έθιμο αλλά συνάμα να βρεθούν και να ανταμώσουν με άλλους πατριώτες από κάθε γωνιά της πατρίδας. Μικρό παιδί, χωρίς πολλά να γνωρίζω, συμμετείχα ασυνείδητα σε όλα εκείνα που συνέβαιναν.

Άντρας τώρα πια, γνωρίζω το γιατί.
Ένα γιατί που κάθε τόσο εξηγώ στα δικά μου παιδιά και στα παιδιά των άλλων.

Εκεί στα Σούρμενα και σήμερα, τις παραδόσεις, τα ιερά ήθη και έθιμα **κάποιοι** φροντίζουν να μην τα νοσταλγήσουμε ποτέ.

Από τη θέση του Προέδρου του Συνδέσμου Ποντιακών Σωματείων Νότιας Ελλάδας και Νήσων με συγκίνηση και περίσσια περηφάνια σας χαιρετίζω όλους όσους ηγείστε αυτής της προσπάθειας.

Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Ποντιακών Σωματείων
Νότιας Ελλάδας και Νήσων
Βαρυθυμιάδης Γεώργιος

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΠΑΜΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Είχα την μεγάλη τύχη το προηγούμενο καλοκαίρι να επισκεφθώ τα ιστορικά Σούρμενα Τραπεζούντας στον Πόντο, στο πλαίσιο της παρουσίας μου, που αφορούσε την παρακολούθηση της Πατριαρχικής Θείας Λειτουργίας στο όρος Μελά, ύστερα από 88 χρόνια χοροστατούντος του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου μας κ.κ. Βαρθολομαίου.

Ατενίζοντας τις αγέρωχες ποντιακές βουνοκορφές, την φύση με την οργιώδη βλάστηση και το γραφικό λιμάνι των Σουρμένων στην ιστορική μας πατρίδα, συνειδητοποίησα για μια ακόμη φορά το πόσο η φύση και η μοίρα προίκισε τους προγόνους μας με φυσικά και πνευματικά χαρίσματα τέτοια που ήταν ικανά να τους κρατήσουν όρθιους στην ζωή, παρά τα όσα τραγικά και δυσάρεστα πλήγωσαν το κορμί και την ψυχή τους. Αυτές οι σκέψεις γονιμοποιούνται κάθε φορά στο μυαλό μου όταν την Κυριακή του Θωμά και την παραμονή της εορτής βρίσκομαι ανάμεσά σας στα φιλόξενα Σούρμενα της Αττικής.

Η μεγάλη σύναξη των Ποντίων των Σουρμένων συγκινεί κάθε αγνό πατριώτη, χαλυβδώνει την πίστη του, σε προαιώνιες αξίες και σφυριλατεί την ενότητα των γενιών, που διαδέχεται η μια την άλλη καθώς η παρουσία της νεολαίας μας, αυτό το πολύβουο και δημιουργικό μελίσι της φυλής μας έχει πάρει ήδη τα νιά από εμάς και προχωρά ακάθεκτη στον 21ο αιώνα με γνώμονα την φιλοπατρία και την μεγάλη δίψα για μάθηση.

Εύχομαι ολόψυχα κάθε επιτυχία στις εκδηλώσεις σας, «υεϊάν και ευλοϊάν».

Ο Πρόεδρος της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδας
Γεώργιος Παρχαρίδης
Καθηγητής Ιατρικής Α.Π.Θ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Το Δ. Σ. της Ένωσης Ποντίων Σουρμένων, ευχαριστεί θερμά το Δήμαρχο Ελληνικού - Αργυρούπολης κ. ΚΟΡΤΖΙΔΗ ΧΡΗΣΤΟ, τους Αντιδημάρχους και τους Δημοτικούς Συμβούλους του Δήμου μας, οι οποίοι στέκονται αρωγοί στην προσπάθεια για την επιτυχία των εκδηλώσεων μας.

Ευχαριστούμε ακόμα τα Μέλη και τους Φίλους της Ένωσής μας, οι οποίοι στάθηκαν δίπλα στο Δ. Σ. και βοήθησαν ενεργά στην διοργάνωση αυτών των εκδηλώσεων.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος	Σαραφίδης Στυλ. Γεώργιος
Αντιπρόεδρος	Κυριακόπουλος Γεωργ. Αναστάσιος
Γεν. Γραμματέας	Γιαντομίδης Παν. Χρήστος
Ειδ. Γραμματέας	Κεκρίδης Γρηγ. Δημήτριος
Ταμίας	Θεοδωρίδου-Καρνέση Αντωνία
Κοσμήτορας	Ασλανίδης Παν. Δημήτριος
Έφορος	Ακερμανίδου Στυλ. Βασιλική
Μέλος	Γεωργιάδης Γεωρ. Κωνσταντίνος
Μέλος	Παπαδοπούλου Παν. Μαρία

Λεωφ. Ιασωνίδα & Χρυσάνθου Τραπεζούντος
Πλατεία Σουρμένων, 167 77
Σούρμενα - Ελληνικό

Τηλ: 210 96 44 767
Fax: 210 96 18 867
e-mail : info@sourmena.gr
www.sourmena.gr

19^η Μαΐου Ημέρα Μνήμης της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου

Μνημείο Ποντιακού Ελληνισμού
Κεντρική Πλατεία Σουρμένων